

Augustpriset år 2011, Östgöta Correspondenten, november 2011

Så är det dags igen. Lite i skuggan av Nobelpriset, men ändå under stort uppseende, tillkännages på måndag vinnarna av årets Augustpris. Som alltid är den största dramatiken riktad mot kategorin av skönlitterära böcker där startfältet rymmer såväl ärrade veteraner, som makalösa debutanter. De sex nominerade böckerna är alla färgstarka och högst egensinniga. I år har juryn varit ovanligt djärv. Att sträckläsa dem alla i en följd har varit någon av den största läsoplevelse jag gjort.

I centrum finns Bengt Ohlsson som redan fått Augustpriset för sin roman Gregorius. Nu är han nominerad med "Rekviem för John Cummings", vilket blev höstens största recensionsskandal. Litteraturkritikerna i Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter missade att detta var en roman och dömde ut den som ett övergrepp av en historisk person. Pinsamt nog för dessa tidningsdrakar förstod övriga Sverige att detta är en smärtsamt vackert berättelse om en man som drabbas av prostatacancer. Att han hette John Cummings, alias Johnny Ramone, och var den amerikanska punkens störste gestalt kanske spelar mindre roll. Bengt Ohlsson är som bäst när han skildrar manliga gestalter under hot av död och förintelse.

Författaren Eva-Marie Liffner har tidigare varit nominerad till Augustpriset. I år har hennes roman Lacrimosa utvalts. Där skymtar Jonas Love Almqvist, men framför allt hans Tintomara från Drottningens juvelsmycke. I romanens verklighet heter hon Ros och är ett övergivet barn från Finland. Almqvist både ger Ros livet men också berövar henne en del av det. Lacrimosa är en lika vacker som tragisk kärleksberättelse mellan två kvinnor. I bakgrunden skymtar mystiska detaljer kring mordet på Gustav III. Eva-Marie Liffner skriver med en glöd som påminner om Jeanette Wintersons förmåga att skildra kvinnlig kärlek och tillvarons djupaste mystik.

Bland de nominerade finns även två debutanter. Tomas Bannerhed skriver finstämt och inkännande om småländskt 70-tal och ett utdöende lantbruk. Allt sett från den tolvårige Klas som helst håller huvudet högt och blicken riktad mot trädens alla fåglar. En vacker och tragisk roman om far och son, som enligt Correns recensent förde tankarna till Wilhelm Moberg. Debutant är också arkitekten och litteraturvetaren Carolina Fredriksson. Hennes roman "Flod" är en ödslig och grym berättelse om två övergivna barn vid en hårt trafikerad bro just utanför stadens räckvidd. En ljus strimma av hopp skimrar i ett annars kompakt mörker. Tid och plats är obestämd. Carolina Fredriksson

går en egen väg i sitt författarskap. Man har liknat "Flod" vid en modern "Barnen från Frostmofjället", men också vid Steinbecks "Vredens druvor". Kanske är det duktiga debutanters öde att alltid bli jämförda med tidigare storheter. Självt ser jag något unikt med Fredrikssons författarskap som bara är hennes eget.

Lite för sig står Amanda Svenssons "Välkommen till den här världen". En Stureplansroman som utspelar sig i Köpenhamn kring tre unga vuxna och deras sökande efter egen framtid. Allt är skildrat med psykologisk realism. Men det känns ändå som jag läst detta förr. Amanda Svensson debuterade med "Hey Dolly". Efterföljaren lever inte riktigt upp till den fullträffen. Kanske lite förvånande att "Välkommen till den här världen" är med bland de nominerade.

Charmerande är dock den diktsamling som funnit sin plats i detta sammanhang. Sören Bondeson är en författare som prövat på det mesta: romaner, kokböcker och deckare. I "En M³ jord" diktar han kring jordens mikrokosmos som en metafor för själens och existensens makrokosmos. Perspektiven hisnar i denna tidegård för livets rytm.

Kan man se någon röd tråd eller trend bland de nominerade böckerna? Kanske. Det finns en förkärlek för det religiösa och andliga språket: Rekviem, Lacrimosa, Laudes och Vesper. Det tycks som om gudstjänstens intervaller lockar författarna att placera sina händelser i liturgins rytm.

Och vem tar då hem årets pris? Rent litterärt borde det bli Bengt Ohlsson. Men han har redan en statyett på bokhyllan. Därför gissar jag på Eva-Marie Liffner och Lacrimosa. Djärvast vore dock att ge det till Sören Bondesons diktcykel. På måndag vet vi!

Jakob Carlander

Faktaruta

Augustpriset är ett årligt svenskt litteraturpris, som Svenska Förläggarföreningen delar sedan 1989. Priset delas ut till tre kategorier; skönlitteratur, faktaböcker respektive barn- och ungdomsböcker.

En jury per kategori på fem personer vardera nominerar sex böcker. Därefter utser tre elektorsförsamlingar på sammanlagt ett sextiotal personer den slutliga vinnaren i varje kategori. Priset är på 100.000 kronor och en bronsstatyett. I år tillkännages priset måndagen den 21 november. De nominerade böckerna är

Tomas Bannerhed: Korparna. Weyler förlag.

Sören Bondeson: En M3 jord. Diktcykel. Bokförlaget Lejd (Anm till korrektur: trean ska vara upphöjd, som kubikmeter)

Carolina Fredriksson. Flod. Bonniers förlag.

Eva-Marie Liffner: Lacrimosa. Natur och Kultur

Bengt Ohlsson: Rekviem för John Cummings. Bonniers förlag.

Amanda Svensson. Välkommen till den här världen. Norstedts.